

Na podlagi tretjega odstavka 7. člena, petega odstavka 10. člena, tretjega odstavka 12. člena in 73. člena Zakona o zdravstvenem varstvu rastlin (Uradni list RS, št. 23/05 - uradno prečiščeno besedilo in 61/06 - ZDru-1) izdaja minister za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano

PRAVILNIK **o ukrepih in postopkih za preprečevanje vnosa, širjenja in za zatiranje krompirjeve** **obročkaste gnilobe**

I. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen **(vsebina)**

Ta pravilnik v skladu z Direktivo Sveta 93/85/EGS z dne 4. oktobra 1993 o obvladovanju krompirjeve obročkaste gnilobe (UL L št. 259 z dne 18. 10. 1993, str. 1), zadnjič spremenjeno z Direktivo Komisije 2006/56/ES z dne 12. junija 2006 o spremembi prilog k Direktivi Sveta 93/85/EGS o obvladovanju krompirjeve obročkaste gnilobe (UL L št. 182 z dne 4. 7. 2006, str. 1) (v nadaljnjem besedilu: Direktiva 93/85/EGS) določa posebni nadzor in laboratorijsko testiranje za ugotavljanje navzočnosti in razširjenosti krompirjeve obročkaste gnilobe *Clavibacter michiganensis* (Smith) Davis et al. ssp. *sepedonicus* (Spieckermann et Kotthoff) Davis et al. (v nadaljnjem besedilu: organizem), fitosanitarne postopke in ukrepe za preprečitev pojavljanja in širjenja ter za obvladovanje organizma, naloge in pooblastila ter obveščanje in poročanje.

2. člen **(pomen izrazov)**

Izrazi, uporabljeni v tem pravilniku, imajo naslednji pomen:

1. **domnevna navzočnost** organizma ali **domnevna okužba** je stanje, ko navzočnost organizma ali okužba uradno ni niti potrjena niti ovržena, temveč je še v postopku ugotavljanja;
2. **ugotovljena navzočnost** organizma ali **ugotovljena okužba** je stanje, ko je navzočnost organizma ali okužba uradno potrjena;
3. **verjetna navzočnost** organizma ali **verjetna okužba** je stanje, ko se kljub morebitnim negativnim rezultatom testiranja šteje, da je organizem verjetno navzoč ali da je podana verjetna okužba zaradi bioloških (klonske sorodnosti) ali tehnoloških povezav (mehanski stiki) z gostiteljskimi rastlinami, pri katerih je bila ugotovljena navzočnost organizma ali okužba;
4. **razmejeno območje** je posebno nadzorovano območje, na katerem se določita obsega ugotovljene in verjetne navzočnosti organizma ali okužbe;
5. **posestvo** so zemljišča, objekti in prevozna sredstva, ki jih obdeluje oziroma uporablja isti pridelovalec;
6. **pošiljka** je količina gomoljev ali rastlin krompirja, ki se prevaža oziroma je bila ali bo odpremljena, in jo spremlja en dokument; pošiljko sestavlja ena ali več partij;
7. **partija** je količina gomoljev ali rastlin krompirja, ki se jih da identificirati s homogenostjo njihove sestave in izvora;
8. **rastno leto** je obdobje 12 mesecev, ki se prične, ko klimatski dejavniki na območju omogočajo začetek pridelave krompirja;

9. **sezona pridelovanja krompirja** je obdobje od sajenja do spravila krompirja;
10. **sistematična raziskava** je uradni postopek ugotavljanja zdravstvenega stanja rastlin, ki se izvaja v določenem časovnem obdobju z namenom, da se določijo značilnosti populacije organizma ali vrsta organizma, ki je navzoča na posameznem območju.

II. POSEBNI NADZOR IN LABORATORIJSKO TESTIRANJE

3. člen **(sistematična raziskava)**

(1) Fitosanitarna uprava Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: uprava) zagotavlja izvajanje posebnega nadzora s sistematično raziskavo, da ugotovi navzočnost organizma ter kraj in obseg njegove razširjenosti, preprečuje pojav in širjenje organizma ter zagotavlja njegovo obvladovanje z namenom izkoreninjenja. Program posebnega nadzora določi uprava v skladu s pravilnikom, ki ureja izvajanje uradnih sistematičnih raziskav na posebno nadzorovanih območjih.

(2) Sistematične raziskave se vsako leto izvedejo pri pridelavi, predelavi in prometu s krompirjem. V okviru sistematične raziskave izvajajo uradne preglede poleg uprave in fitosanitarnih inšpektorjev tudi nosilci javnih pooblastil na področju zdravstvenega varstva rastlin, ki smejo v okviru izvajanja posebnega nadzora opravljati vizualne preglede in jemati vzorce. V spremljanje organizma lahko uprava vključi tudi druge organe, organizacije in službe, ki delujejo na področju kmetijstva, v skladu z zakonom, ki ureja zdravstveno varstvo rastlin (v nadaljnjem besedilu: zakon).

(3) V programu posebnega nadzora iz prvega odstavka tega člena se na podlagi znanstvenih in statističnih načel, biologije organizma in načina pridelave krompirja na posameznem območju določi število, izvor, način in čas odvzema vzorcev.

4. člen **(jemanje vzorcev)**

(1) Izvajalci sistematične raziskave iz prejšnjega člena ugotavljajo in spremljajo organizem na podlagi vzorcev, ki jih odzamejo iz gomoljev in, kjer je ustrezno, tudi iz rastlin krompirja (*Solanum tuberosum* L).

(2) V primeru gomoljev se vzorci odzamejo od semenskega in drugega krompirja, po možnosti iz uskladiščenih partij. Vzorci se pošljejo na testiranje v laboratorij z javnim pooblastilom po zakonu (v nadaljnjem besedilu: pooblaščen laboratorij). Poleg tega se lahko vzorci odzamejo tudi za vizualni pregled, ki se opravi z rezanjem gomoljev.

(3) V primeru rastlin krompirja se pregledi izvajajo v skladu z ustreznimi metodami, ki jih odobri uprava, in se vzorci pošljejo na testiranje v pooblaščen laboratorij.

5. člen **(laboratorijsko testiranje)**

(1) Pooblaščen laboratorij na prejetih vzorcih opravi testiranje z namenom potrditve ali ovržbe domnevne navzočnosti organizma v skladu s tem členom (v nadaljnjem besedilu: uradno testiranje).

(2) Pri uradnem testiranju se uporabi diagnostična metoda iz Priloge I Direktive 93/85/EGS, ki je dostopna pri upravi in na njeni spletni strani (v nadaljnjem besedilu: uradna diagnostična metoda). Pooblaščen laboratorij pri testiranju upošteva pogoje glede shranjevanja uporabljenega materiala iz Priloge 1, ki je sestavni del tega pravilnika.

III. POSTOPKI IN UKREPI ZA OBVLADOVANJE ORGANIZMA

6. člen (domnevna in ugotovljena navzočnost organizma)

- (1) Domnevna navzočnost organizma je podana:
- če se ob vizualnem pregledu odkrijejo bolezenska znamenja, ki bi jih lahko povzročil organizem, ali
 - če je rezultat imunofluorescenčnega testa po uradni diagnostični metodi ali drugega ustreznega testa pozitiven.

(2) Ugotovljena navzočnost organizma je podana, če je bila navzočnost ugotovljena z uporabo uradne diagnostične metode iz prejšnjega člena.

7. člen (postopek do zaključka uradnega testiranja)

V primeru domnevne navzočnosti organizma fitosanitarni inšpektor do zaključka uradnega testiranja:

- a) prepove premeščanje vseh partij ali pošiljk krompirja, iz katerih so bili odvzeti vzorci; izjemoma se te lahko premeščajo pod njegovim nadzorom, če je ugotovljeno, da ni nobene nevarnosti za širjenje organizma;
- b) izsledi izvor domnevne navzočnosti organizma;
- c) odredi dodatne ukrepe za preprečevanje širjenja organizma, ki jih določi na podlagi ocenjene stopnje nevarnosti organizma; ti ukrepi lahko vključujejo omejitev premeščanja drugih gomoljev ali rastlin krompirja znotraj ali izven posestev, ki so povezana z domnevno navzočnostjo organizma.

8. člen (postopek pri ugotovljeni navzočnosti organizma)

(1) V primeru ugotovljene navzočnosti organizma se ob upoštevanju znanstvenih načel, biologije organizma in posebnih pridelovalnih, predelovalnih in tržnih razmer izvedejo postopki v skladu s tem členom. Postopke izvede fitosanitarni inšpektor, razen razmejitve območij, ki jih določi uprava z odločbo. Razmejitve območij se objavi na spletni strani uprave, na krajevno običajen način in v obliki javnega naznanila na oglasni deski zadevne občine.

- (2) Postopki iz prejšnjega odstavka so:
- a) določitev obsega ugotovljene okužbe: za okužene se določijo gomolji ali rastline, pošiljka oziroma partija ter stroji, vozila, skladišča ali njihovi deli in drugi predmeti, vključno s pakirnim materialom, iz katerih je bil odvzet vzorec, in, kadar je to ustrezno, tudi mesto pridelave oziroma njiva, kjer so bili gomolji ali rastline pridelane;
 - b) določitev obsega verjetne okužbe v skladu s 1. točko Priloge 2, ki je sestavni del tega pravilnika, pri čemer se upošteva možnost okužb preko dotikov pred spravilom pridelka in po njem ali prek povezave pridelave z ugotovljenim virom okužbe;

- c) določitev razmejenega območja: območje se razmeji na podlagi obsega ugotovljene in verjetne okužbe iz točk a) in b) tega odstavka, ob upoštevanju dejavnikov možnega širjenja organizma iz 2. točke Priloge 2 tega pravilnika.

(3) Določbe tega člena se uporabljajo tudi v primeru, da je bila navzočnost organizma ugotovljena v eni izmed držav članic Evropske unije (v nadaljnjem besedilu: države članice) in obstaja nevarnost prenosa okužbe v Republiko Slovenijo. V tem primeru se vsi postopki iz tega člena izvedejo na podlagi podatkov, ki jih je sporočila ta država članica.

9. člen **(dodatno uradno testiranje sorodnih klonov)**

(1) Kadar so bili gomolji ali rastline krompirja ugotovljeni kot okuženi, se uradno testiranje opravi tudi na tistih zalogah krompirja, ki so klonsko sorodne okuženim. Uradno testiranje se opravi na tolikšnem številu takih gomoljev ali rastlin, kot je potrebno za določitev verjetnega prvotnega izvora okužbe in obsega verjetne okužbe, po možnosti glede na stopnjo nevarnosti.

(2) Če se testiranje iz prejšnjega odstavka izkaže za pozitivno, se za te zaloge krompirja izvedejo postopki iz prejšnjega člena.

10. člen **(ukrepi za okužene gomolje in rastline)**

(1) Fitosanitarni inšpektor odredi za gomolje ali rastline krompirja, ki so bili ugotovljeni kot okuženi, naslednje ukrepe:

- a) prepoved sajenja in
- b) uničenje ali drugačno odstranitev pod njegovim nadzorom, ki se opravi na enega izmed načinov iz 1. točke Priloge 3, ki je sestavni del tega pravilnika, če ne predstavlja prepoznavne nevarnosti za širjenje organizma.

(2) Odpadki, povezani z ravnanjem, odlaganjem in obdelavo okuženih partij in drugi odpadki, povezani in nastali z ukrepi iz prejšnjega odstavka, se lahko odlagajo le v skladu s Prilogo 4, ki je sestavni del tega pravilnika.

11. člen **(ukrepi za verjetno okužene gomolje in rastline)**

(1) Fitosanitarni inšpektor odredi za gomolje ali rastline krompirja, ki so bili ugotovljeni kot verjetno okuženi, ne glede na rezultate testiranja iz 9. člena tega pravilnika, naslednje ukrepe:

- a) prepoved sajenja in
- b) ustrezno uporabo ali odstranitev pod njegovim nadzorom, ki se opravi na enega izmed načinov iz 2. točke Priloge 3 tega pravilnika, če ne predstavlja prepoznavne nevarnosti za širjenje organizma.

(2) V primeru, da ukrepi iz prejšnjega odstavka zadevajo tudi druge države članice, uprava o tem obvesti pristojne uradne organe teh držav članic in od njih pridobi uradno izjavo, da so predhodno odobrili postopke za odstranjevanje odpadkov pri pakiranju ali predelavi krompirja.

(3) Če se ukrepi drugih držav članic nanašajo tudi na Republiko Slovenijo, poda uradno izjavo iz prejšnjega odstavka uprava.

12. člen **(ukrepi za stroje in opremo)**

Za stroje, vozila, skladišča ali njihove dele in druge predmete, vključno s pakirnim materialom, ki so bili ugotovljeni kot okuženi ali kot verjetno okuženi, fitosanitarni inšpektor odredi naslednje ukrepe, ki se izvedejo pod njegovim nadzorom:

- a) uničenje ali
- b) čiščenje in razkuževanje, ki se opravi z uporabo ustreznih metod, ki ne predstavljajo prepoznavne nevarnosti za širjenje organizma. Po razkuževanju ti predmeti ne veljajo več za okužene.

13. člen **(ukrepi v razmejenem območju)**

Ne glede na ukrepe iz 10., 11. in 12. člena tega pravilnika fitosanitarni inšpektor v razmejenem območju iz točke c) drugega odstavka 8. člena tega pravilnika odredi in nadzoruje izvajanje ukrepov na mestih pridelave, ki so bila ugotovljena kot okužena, v skladu s 3. točko Priloge 3 in drugih ukrepov v skladu s 4. točko Priloge 3 tega pravilnika.

14. člen **(zahteve za semenski krompir)**

(1) Semenski krompir mora izpolnjevati vse predpisane fitosanitarne zahteve in izvirati neposredno iz materiala, pridobljenega v okviru uradnega potrjevanja in za katerega je bilo z uradnim testiranjem ob uporabi uradne diagnostične metode ugotovljeno, da ni okužen z organizmom.

- (2) Uradno testiranje iz prejšnjega odstavka se opravi:
- na rastlinah začetne klonske selekcije, kadar okužba vpliva na pridelavo semenskega krompirja,
 - na rastlinah začetne klonske selekcije ali na reprezentativnih vzorcih osnovnega semenskega krompirja oziroma prejšnjih množitev, v vseh drugih primerih.

15. člen **(posedovanje organizma)**

Prepovedano je posedovanje organizma ali kakršnokoli ravnanje z njim.

16. člen **(izjeme za znanstvene namene)**

Uprava lahko dovoli odstopanje od ukrepov iz 10., 11., 12. in 13. člena ter odstopanja od 15. člena tega pravilnika za raziskovalne ali znanstvene namene in žlahtniteljsko delo, pod pogojem da so odstopanja v skladu z zakonom in pravilnikom, ki ureja uvoz ali premeščanje določenih škodljivih organizmov, rastlin, rastlinskih proizvodov in nadzorovanih predmetov za poskusne, raziskovalne ali razvojne namene in za delo pri žlahtnjenju rastlin.

17. člen (dodatni ukrepi)

(1) Uprava lahko sprejme dodatne ali strožje ukrepe, potrebne za zatiranje organizma ali za preprečevanje njegovega širjenja, če so skladni z določbami zakona.

(2) V dodatnih ukrepih iz prejšnjega odstavka se lahko določi, da je dovoljeno saditi le semenski krompir, ki je uradno potrjen ali uradno pregledan in ustreza predpisanim fitosanitarnim zahtevam. Slednje se lahko uporablja zlasti v primeru, ko je pridelovalcem dovoljeno, da na svojem posestvu za saditev uporabljajo krompir, ki so ga pridobili iz lastnega pridelka, in v drugih primerih sajenja krompirja lastne pridelave.

IV. OBVEŠČANJE IN POROČANJE

18. člen (obveščanje uprave)

Izvajalci sistematične raziskave o domnevni ali ugotovljeni navzočnosti organizma sprti poročajo upravi, ki izsledke redno evidentira in objavlja na svoji spletni strani.

19. člen (obveščanje Komisije in držav članic)

(1) Uprava o vseh ugotovljenih okužbah in podrobnostih o razmejitvi območja iz točk a) in c) drugega odstavka 8. člena tega pravilnika takoj uradno obvesti Evropsko komisijo (v nadaljnjem besedilu: Komisija) in druge države članice. Obvestilo se pošlje takoj po potrditvi organizma z uradnim testiranjem in vsebuje najmanj podatke iz 3. točke Priloge 2 tega pravilnika.

(2) Če v primeru ugotovljene okužbe obstaja nevarnost prenosa okužbe iz Republike Slovenije v drugo državo članico, uprava tej drugi državi članici in Komisiji takoj sporoči potrebne podatke za izvedbo postopkov iz 8. člena tega pravilnika. Obvestilo se pošlje v skladu s 4. točko Priloge 2 tega pravilnika.

(3) Ko so končani vsi postopki, uprava Komisiji in drugim državam članicam sporoči dodatne informacije iz 5. točke Priloge 2 tega pravilnika.

(4) Uprava sporoča Komisiji in drugim državam članicam tudi:

- podrobnosti o drugih izvedenih ukrepih iz Prilog 3 in 4 tega pravilnika z utemeljitvijo,
- podrobnosti o izvedenih dodatnih ali strožjih ukrepih iz 17. člena tega pravilnika.

20. člen (letno poročanje Komisiji in drugim državam članicam)

Uprava najmanj enkrat letno poroča Komisiji in drugim državam članicam o podrobnostih glede vzorčenja in izsledkih sistematičnih raziskav iz 3. člena tega pravilnika.

V. PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

21. člen

(uradno testiranje)

Do podelitve javnih pooblastil iz drugega odstavka 4. člena tega pravilnika se uradno testiranje izvaja v skladu s pravilnikom, ki določa pogoje za opravljanje nalog zdravstvenega varstva rastlin po javnem pooblastilu.

22. člen (prenehanje veljavnosti)

Z dnem uveljavitve tega pravilnika preneha veljati Odredba o izvajanju sistematičnega nadzora in ukrepov za preprečevanje širjenja in zatiranje krompirjeve obročkaste gnilobe, ki jo povzroča bakterija *Clavibacter michiganensis* (Smith) Davis et al. ssp. *sepedonicus* (Spieckermann et Kotthoff) Davis et al. (Uradni list RS, št. 54/99 in 45/01 - ZZVR-1).

23. člen (začetek veljavnosti)

Ta pravilnik začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. 007-322/2006
Ljubljana, dne 26. marca 2007
EVA 2006-2311-0167

Iztok Jarc l.r.
Minister
za kmetijstvo,
gozdarstvo in prehrano

[Priloga 1:](#)

[Priloga 2:](#)

[Priloga 3:](#)

[Priloga 4:](#)